

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 12.12.2013 г.

[...]

COM(2013) 871 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**относно гаранциите, които се обезпечават от общия бюджет
Състояние към 31 декември 2012 година**

{SWD(2013) 504 final}

Съдържание

1.	Въведение	4
2.	Видове операции, обезпечени от бюджета на ЕС	4
3.	Развитие на ситуацията в периода след последния доклад от 30 юни 2012 г.	5
3.1.	Средства за подкрепа на платежните баланси на държави членки извън еврозоната	5
3.2.	Макрофинансова помощ	5
3.3.	Евратом	5
3.4.	Европейски механизъм за финансово стабилизиране	6
3.5.	Гаранции от бюджета на ЕС за външното финансиране от ЕИБ	7
4.	Данни за рисковете, обезпечени от бюджета на ЕС	7
4.1.	Определение на риска.....	7
4.2.	Състав на рисковете.....	7
4.3.	Годишен риск, обезпечен от бюджета на ЕС	9
4.3.1.	Рискове, свързани с държавите членки.....	9
4.3.2.	Рискове, свързани с трети държави.....	10
4.4.	Изменение на риска	11
5.	Неизпълнение, активиране на гаранции от бюджета на ЕС и просрочени плащания.....	14
5.1.	Плащания от касова наличност	14
5.2.	Плащания от бюджета на ЕС	14
5.3.	Активиране на Гаранционния фонд за външни дейности	14
6.	Гаранционен фонд за външни дейности	16
6.1.	Възстановявания	16
6.2.	Активи.....	16
6.3.	Целеви размер.....	16
7.	Оценка на рисковете: икономическо и финансово състояние на трети държави, към които бюджетът има най-голяма експозиция	17
7.1.	Цели.....	17
7.2.	Методологии за оценка на риска	17

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад има за цел да направи аналитичен преглед на кредитните рискове, поети от бюджета на Европейския съюз по предоставените гаранции и операциите по отпускане на заеми, осъществявани пряко от Европейския съюз или косвено — чрез гаранциите, отпуснати на ЕИБ при финансиране на проекти извън Съюза.

Настоящият доклад се представя в съответствие с Финансовия регламент¹, в който се изисква Комисията да докладва пред Европейския парламент и пред Съвета за бюджетните гаранции и съответните рискове². Той се допълва от работен документ на службите на Комисията („РДСК“), съдържащ подробни таблици и обяснителни бележки.

2. ВИДОВЕ ОПЕРАЦИИ, ОБЕЗПЕЧЕНИ ОТ БЮДЖЕТА НА ЕС

Рисковете, покрити от бюджета на ЕС, произтичат от различни операции по отпускане на кредити и осигуряване на гаранции, които могат да бъдат обобщени в две категории:

- заеми, отпуснати от Европейския съюз за макроикономически цели, а именно заеми за макрофинансова помощ³ („МФП“) за трети държави съвместно с институциите от Бретън Уудс, заеми за подкрепа на платежния баланс⁴ („ППБ“) на държави членки извън еврозоната, които изпитват затруднения, свързани с платежния баланс, както и заеми за подкрепа на държави членки, изпитващи или сериозно застрашени от тежки икономически и финансови сътресения извън техния контрол, в рамките на Европейския механизъм за финансово стабилизиране („ЕМФС“)⁵;
- заеми за микроикономически цели, а именно заеми от Европейската общност за атомна енергия („Евратом“) и най-вече финансирането от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) на операции, обезпечени с гаранции на ЕС, в държави извън ЕС („външно финансиране от ЕИБ“)⁶.

От 1994 г. гарантираното външно финансиране от ЕИБ, заемите от Евратом и заемите за МФП за трети държави се обезпечават от Гаранционния фонд за външни дейности („Фондът“)⁷, докато заемите за ППБ и тези по ЕМФС — пряко от бюджета на ЕС.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

² Документи COM(2013)211 final и SEC(2013)130 final съставляват предходния доклад относно гаранциите, покрити от бюджета, към 30 юни 2012 г.

³ МФП може също да бъде под формата на безвъзмездна помощ за трети държави.

⁴ Регламент (ЕО) № 332/2002 на Съвета от 18 февруари 2002 година за установяване на механизъм, осигуряващ средносрочна финансова подкрепа за платежния баланс на държавите членки (ОВ L 53, 23.2.2002 г., стр. 1).

⁵ Регламент (ЕС) № 407/2010 на Съвета от 11 май 2010 година (ОВ L 118, 12.5.2010 г., стр. 1).

⁶ Позоваванията на правните основания са посочени в таблица A4 от работния документ на службите на Комисията.

⁷ Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета от 25 май 2009 г. относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности (кодифицирана версия), „Регламент за Гаранционния фонд“, (ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 10).

Фондът обезпечава неизпълнението по заеми и гаранции по заеми, предоставени на държави извън ЕС или за проекти в държави извън ЕС. Той бе създаден с цел:

- осигуряване на „ликвиден резерв“, за да не се налага ангажирането на средства от бюджета на ЕС при всяко неизпълнение или просрочено плащане по гарантиран заем;
- създаване на инструмент на бюджетната дисциплина, с който се установява финансова рамка за развитието на политиката на ЕС в областта на гаранциите по заемите на Комисията и на ЕИБ, предоставени на държави извън ЕС⁸.

Ако трети държави станат държави членки, предоставените им заеми вече не се обезпечават от Фонда и рискът следва да бъде понесен директно от бюджета на ЕС. Средствата на Фонда се предоставят от бюджета на ЕС и трябва да бъдат поддържани на равнището на определен процент от размера на непогасените суми по заеми и гаранции по заемите, обезпечени от него. Понастоящем този процент, наричан целеви размер, е 9 %⁹. Ако ресурсите на Фонда не са достатъчни, бюджетът на ЕС осигурява необходимите средства.

3. РАЗВИТИЕ НА СИТУАЦИЯТА В ПЕРИОДА СЛЕД ПОСЛЕДНИЯ ДОКЛАД ОТ 30 ЮНИ 2012 Г.

3.1. Средства за подкрепа на платежните баланси на държави членки извън еврозоната

През втората половина на 2012 г. не са извършвани нови операции. Превантивната средносрочна финансова помощ от ЕС за Румъния не бе задействана. Крайният срок за искане на средства изтече на 31 март 2013 г.

3.2. Макрофинансова помощ

През разглеждания период не са извършвани плащания, но бяха погасени 64,5 млн. EUR от държавите бенефициери (Румъния — 12,5 млн. EUR, Босна и Херцеговина — 2 млн. EUR, Бивша югославска република Македония — 5 млн. EUR, Сърбия — 44,8 млн. EUR и Черна гора — 0,5 млн. EUR).

3.3. Евратом

През отчетния период не са предоставяни заеми. Погасени бяха съответно 6,5 млн. EUR от България и 4,8 млн. EUR от Украйна.

⁸ Въпреки че външните рискове са като цяло покрити от бюджета на ЕС, Гаранционният фонд представлява механизъм за защита на бюджета на ЕС срещу риска от неизпълнение на плащане. За последния годишен доклад относно Фонда и неговото управление, вж. COM(2013) 661 final и придружаващия го работен документ на службите на Комисията (SWD(2012) 217 final).

⁹ За подробен доклад относно функционирането на Фонда и целевата ставка на обезпечаване, вж. COM(2010) 418 final и придружаващия го работен документ на службите на Комисията (SEC(2010)968 final).

3.4. Европейски механизъм за финансово стабилизиране

През последното шестмесечие на 2012 г. бяха предоставени заеми за Ирландия и Португалия, възлизащи съответно на 3,3 млрд. EUR и 2 млрд. EUR.

Непогасените суми към 31 декември 2012 г. за четирите механизма са представени в таблица 1.

Използвани допълнителни механизми:

Като част от мерките в отговор на кризата бяха създадени няколко други механизма, които обаче не предполагат поемане на риск от бюджета на ЕС:

*Европейският инструмент за финансова стабилност (ЕИФС)*¹⁰: е създаден от държавите членки от еврозоната вследствие на решенията, приети на 9 май 2010 г. в рамките на Съвета по икономически и финансови въпроси. ЕИФС има за задача да отстоява финансовата стабилност в Европа чрез предоставяне на финансова помощ на държавите членки от еврозоната в рамките на програма за макроикономически корекции. ЕИФС бе създаден като временен механизъм за подпомагане и представляваше партньор по заемите, предоставени на Гърция (заедно с Международния валутен фонд (МВФ) и някои държави членки), както и на Ирландия и Португалия (заедно с МВФ, някои държави членки и ЕС/ЕМФС)¹¹. През октомври 2010 г. беше решено да се създаде постоянен механизъм за подпомагане — Европейският механизъм за стабилност.

*Европейски механизъм за стабилност (ЕМС)*¹²: Договорът за ЕМС влезе в сила на 27 септември 2012 г. От тази дата нататък ЕМС се превърна в постоянен механизъм за действие при кризи и основен инструмент за финансиране на нови програми. Успоредно с ЕМС, ЕИФС ще продължи с текущите си програми за Гърция, Португалия и Ирландия. **Считано от 1 юли 2013 г.**, ЕИФС не може повече да участва в нови програми за финансиране или да сключва нови споразумения за заеми. ЕМС е междуправителствена организация съгласно разпоредбите на международното публично право със седалище в Люксембург. Участници в нея са 17-те държави членки от еврозоната. Общият размер на записания капитал е 700 млрд. EUR, от които 80 млрд. EUR са под формата на внесен капитал (последният от 5-те транша трябва да бъде платен най-късно през първата половина на 2014 г.), а 620 млрд. EUR са под формата на невнесен, подлежащ на плащане при поискване капитал. Реалният капацитет за отпускане на заеми е 500 млрд. EUR.

– *Механизъм за отпускане на заеми за Гърция (МОЗГ)*¹³, който се финансира чрез двустранни заеми от останалите държави членки от еврозоната и се управлява централно от Комисията.

¹⁰ Относно ЕИФС вж.: <http://www.efsf.europa.eu>

¹¹ Заемите, отпуснати по линия на ЕС/ЕМФС, са гарантирани от бюджета на ЕС

¹² Относно ЕМС вж.: <http://esm.europa.eu>

¹³ Относно МОЗГ вж.: http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/greek_loan_facility/

3.5. Гаранции от бюджета на ЕС за външното финансиране от ЕИБ

Съгласно външния мандат за периода 2007—2013 г. договарянето на заеми се увеличи с 16 % през второто полугодие на 2012 г. и достигна 3 163 милиона EUR. Бяха предоставени заеми на стойност 1 736 млн. EUR. (с 18 % повече спрямо 30 юни 2012 г.) Така кумулативните суми на договорените заеми и на предоставените в рамките на мандата заеми достигнаха съответно – 23 161 млн. EUR и 11 362 млн. EUR към 31 декември 2012 г. За предишните външни мандати на ЕИБ, вж. приложението към таблица A1 от работния документ на службите на Комисията.

4. ДАННИ ЗА РИСКОВЕТЕ, ОБЕЗПЕЧЕНИ ОТ БЮДЖЕТА НА ЕС

4.1. Определение на риска

Поетият от бюджета на ЕС риск произтича от непогасената главница и дължимата лихва при гарантираните операции.

За целите на настоящия доклад се използват два метода за оценка на рисковете, поети от бюджета на ЕС (пряко или косвено чрез Фонда):

- „общият обезпечен риск“ се базира на общата сума на непогасената главница и начислената лихва по съответните операции към определена дата¹⁴.
- бюджетният подход, наричан още „годишен риск, поет от бюджета на ЕС“, се основава на изчисляване на максималната сума на дължимите годишни плащания, която ЕС би следвало да извърши през дадена финансова година, ако се предположи, че за всички плащания по гарантираните заеми е налице неизпълнение¹⁵.

4.2. Състав на рисковете

До 2010 г. максималният риск по отношение на общите непогасени гарантирани суми беше свързан главно с предоставените на трети държави заеми. От 2011 г. нататък финансовата криза оказва значително въздействие върху публичните финанси на държавите членки, което доведе до ръст на кредитните операции в ЕС, за да се подпомогнат нарасналите нужди от държавно финансиране в отделните държави членки.

Вследствие на това съставът на риска се промени. Към 31 Декември 2012 г.:

- 72 % от общите непогасени гарантирани суми са по операции за получаване на заеми, свързани с кредити за държавите членки, които се обезпечават пряко от бюджета на ЕС (за сравнение — 45 % към 31.12.2010 г.).

¹⁴ Вж. таблица 1 от доклада.

¹⁵ При това изчисление се допуска, че при необслужваните заеми под внимание се вземат само изискуемите плащания, а не пълният размер на оставащото за погасяване задължение (вж. също таблици 2 и 3 от доклада и таблица A2 от РДСК).

Общият риск, обезпечен от бюджета на ЕС, към 31 декември 2012 г., е представен в таблица 1 по-долу.

Таблица 1: Общ размер на непогасените суми, обезпечени от бюджета на ЕС към 31 декември 2012 г., в млн. EUR				
	Непогасена главница	Начислена лихва	Общо	%
<u>Държави членки*</u>				
МФП	13	0	13	<1 %
Евратом	387	2	389	<1 %
ППБ	11 40011 400	223	11 623	14 %
ЕИБ***	2 653	23	2 676	3 %
ЕМФС	43 800	677	44 477	54 %
<u>Междинна сума: държави членки</u>	58 253	925	59 178	72 %
<u>Трети държави**</u>				
МФП	533	4	537	1 %
Евратом	36	0	36	<1 %
ЕИБ***	22 367	159	22 526	27 %
<u>Междинна сума: трети държави</u>	22 936	163	23 099	28 %
Общо	81 189	1 088	82 277	100 %
* Този риск е обезпечен пряко от бюджета на ЕС. Тук се включват също заемите, отпуснати от ЕИБ, Евратом и в рамките на МФП, предоставени на страните преди тяхното присъединяване към ЕС. ** Този риск е обезпечен от Фонда. Около 82 % от кредитните операции на ЕИБ (операции по отпускане на заеми на държавно и на поддържавно равнище) са обезпечени от обща гаранция, докато при останалите операции на ЕИБ се предоставя обезпечение само на политическия риск.				

В таблици А1, А2, А3 и А4 от РДСК се предоставя допълнителна подробна информация относно тези непогасени суми, по-специално по отношение на таваните, фактически предоставените суми или ставките по гаранциите.

Общата сума на непогасените главници и лихви, покрита от бюджета на ЕС, продължи да нараства основно поради сумите, отпуснати в рамките на ЕМФС.

4.3. Годишен риск, обезпечен от бюджета на ЕС

Максималната сума, която ЕС би следвало да изплати (директно и чрез Фонда) — *ако се предположи*, че по *всички* гарантирани заеми е налице неизпълнение за 2013 г. възлиза на 1 871 млн. EUR. Това включва плащания на главница и на лихви по обезпечените заеми, изискуеми през 2013 г. (от общо непогасените към 31 декември 2012 г. суми), при допускането, че при необслужваните заеми под внимание се вземат само дължимите до момента плащания. (вж. таблица А2 от РДСК).

4.3.1. Рискове, свързани с държавите членки

Свързаният с държавите членки риск се отнася до:

- а) заемите, отпуснати от ЕИБ и/или от Евратом и/или в рамките на МФП, преди присъединяването към ЕС;
- б) заемите, отпуснати съгласно механизма за ППБ; и
- в) заемите, отпуснати по линия на ЕМФС.

Таблица 2: Класация на държавите членки в зависимост от годишния риск, поет от бюджета на ЕС през 2013 г. (млн. EUR)

Позиция	Държава	Заеми	Максимален годишен риск	Дял от годишния риск на държавите членки (ДЧ)	Дял от общия годишен риск (ДЧ и трети държави)
1	Ирландия	в)	665,5	30,0 %	15,3 %
2	Португалия	в)	648,3	29,2 %	14,9 %
3	Румъния	а) + б)	392,5	17,7 %	9,0 %
4	Унгария	а) + б)	133,3	6,0 %	3,1 %
5	Латвия	а) + б)	96,6	4,4 %	2,2 %
6	България	а)	85,8	3,9 %	2,0 %
7	Полша	а)	72,5	3,3 %	1,7 %
8	Чешка република	а)	68,4	3,1 %	1,6 %
9	Словашка република	а)	37,2	1,7 %	0,9 %
10	Словения	а)	9,4	0,4 %	0,2 %
11	Литва	а)	5,1	0,2 %	0,1 %
12	Кипър	а)	5,1	0,2 %	0,1 %
13	Малта	а)	0,3	0,0 %	0,0 %
Общо			2 219,9	100 %	51,1 %

4.3.2. Рискове, свързани с трети държави

Фондът обезпечава гарантираните заеми за трети държави с падежи до 2042 г. През 2013 г. Фондът ще поеме максимален годишен риск, свързан с трети държави, в размер на 2 127,7 млн. EUR (49 % от общия годишен риск).

Първите десет (от общо четиридесет и шест) държави са класирани по-долу според общия размер на непогасените от тях суми. От тях произтичат 1 642 млн. евро или 77,2 % от годишния риск, поет от Фонда. Икономическата ситуация в тези държави е

анализирана и коментирана в точка 3 от РДСК. В таблиците на отделните държави се посочва и определената от рейтинговите агенции кредитоспособност.

Рисковете, свързани с трети държави, се отнасят до заемите, отпуснати от ЕИБ и/или от Евратом и/или в рамките на МФП (повече подробности са посочени в таблици А3б и А4 от работния документ на службите на Комисията).

Таблица 3: Класация на **първите 10 трети държави** в зависимост от годишния риск, поет от Фонда през 2013 г. (млн. евро).

Позиция	Държава	Максимален годишен риск	Дял от годишния риск на третите държави	Дял от общия годишен риск (ДЧ и трети държави)
1	Турция	483,4	22,7 %	11,1 %
2	Тунис	209,3	9,8 %	4,8 %
3	Египет	204,8	9,6 %	4,7 %
4	Мароко	192,2	9,0 %	4,4 %
5	Сърбия	167,5	7,9 %	3,9 %
6	Ливан	89,5	4,2 %	2,1 %
7	Южна Африка	88,8	4,2 %	2,0 %
8	Сирия	77,7	3,7 %	1,8 %
9	Бразилия	71,4	3,4 %	1,6 %
10	Босна и Херцеговина	57,0	2,7 %	1,3 %
	Общо за 10-те държави	1 641,6	77,2 %	37,8 %

4.4. Изменение на риска

През 2012 г. финансовите пазари отчетоха задълбочаване на кризата с държавния дълг на периферните за ЕС държави и големи колебания на европейските пазари на облигации. В тази връзка отново се надигна безпокойство относно устойчивостта държавните дългове в еврозоната и бъдещето на паричния съюз или относно т.нар. „риск от реденоминация“. Това влошаване накара управляващите да потърсят нови решения. След края на юни те излязоха с няколко ключови съобщения, в това число и за прилагането на общ банков регулаторен режим (т.нар. „банков съюз“), при който ЕЦБ осъществява надзора на най-високо ниво, както и нова програма на ЕЦБ за

изкупуване на облигации (програма „Окончателна парична трансакция“ или ПМТ). Програмата дава възможност за намеса без ограничения на финансовите пазари и доведе до рязко подобряване на котировките на периферните облигации. Освен това през октомври започна работа и Европейският механизъм за стабилност (ЕМС) с допълнителен капацитет от 500 млрд. EUR за отпускане на заеми.

Нивото на несигурност обаче остава високо, тъй като световната икономическа и финансова криза продължава да влияе неблагоприятно върху икономическото възстановяване в ЕС и върху глобалния икономически растеж. Някои страни от южното Средиземноморие са засегнати от геополитическото напрежение в региона, което увеличава несигурността на икономическото възстановяване в редица трети държави.

- Механизъм за подкрепа на платежния баланс

Средносрочната финансова подкрепа на ЕС по механизма за ППБ беше възобновена през ноември 2008 г., за да бъде подпомогната Унгария, а по-късно — през януари и май 2009 г., за да се помогне на Латвия и Румъния да възстановят доверието на пазарите, с което общият размер на поетите задължения достигна 14,6 млрд. EUR. 1,2 млрд. EUR няма да бъдат фактически предоставени, тъй като срокът за тяхното предоставяне изтече.

Освен вече предоставените 5 млрд. EUR за подкрепа на платежния баланс на Румъния, на 12 май 2011 г. Съветът реши да ѝ осигури превантивна финансова помощ в размер до 1,4 млрд. EUR¹⁶. Не са извършвани обаче плащания и срокът на действие на механизма изтече на 31 март 2013 г.

В рамките на общия таван от 50 млрд. EUR механизмът за ППБ разполагаше към 31 декември 2012 г. с остатъчен капацитет от 37,2 млрд. EUR, с които при необходимост може да бъде оказвана допълнителна подкрепа за платежните баланси.

- Европейски механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС)

В резултат на предприетите действия от страна на управляващите на финансовите пазари се усети относително спокойствие в периода след последните месеци на 2012 г. Въпреки това остават рискове, които не са пренебрежимо малки, за политическите, икономическите и финансовите условия. Те могат да повлияят върху успешното задоволяване на нарасналите нужди от рефинансиране на правителствата на държавите членки през следващите месеци и години.

В своите заключения Съветът по икономически и финансови въпроси определи общия таван на този механизъм на 60 млрд. EUR¹⁷, като законоустановеният лимит е определен в член 2, параграф 2 от Регламент № 407/2010 на Съвета, ограничаващ неизплатените суми до съществуващия марж под тавана на собствените средства.

¹⁶ Решение 2011/288/ЕС на Съвета от 12 май 2011 г. за предоставяне на превантивна средносрочна финансова помощ от ЕС на Румъния (ОВ L 132, 19.5.2011 г., стр. 15).

¹⁷ Вж Съобщение за пресата относно извънредния Съвет по икономически и финансови въпроси от 9—10 май 2010 г.:
(http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/114324.pdf).

След решенията на Съвета за предоставяне на финансова помощ от Съюза на Ирландия¹⁸ (до 22,5 млрд. EUR и Португалия¹⁹ (до 26 млрд. EUR), плащанията достигнаха 21,7 млрд. EUR за Ирландия и 22,1 млрд. EUR за Португалия.

От общия таван от 60 млрд. EUR ЕМФС разполага към 31 декември 2012 г. с остатъчен капацитет от 11,5 млрд. EUR за оказване на допълнителна помощ при нужда²⁰.

- Заеми за макрофинансова помощ

След влизането в сила на Договора от Лисабон решенията за МФП вече не се вземат единствено от Съвета, а в съответствие с обикновената законодателна процедура (съвместно вземане на решение). С оглед подобряване на процеса на вземане на решение – съгласно Договора от Лисабон²¹, на 4.7.2011 г. Комисията прие ново законодателно предложение за рамков регламент за МФП, за да може процесът да бъде по-бърз и по-ефикасен и да бъде приведен в съответствие с този за други инструменти за външно финансиране. При все това, вследствие на интензивните обсъждания със Съвета и с Парламента, на 8 май 2013 г. Комисията реши да оттегли предложението си.

Неизплатените суми по заеми за МФП са се понижали през отчетния период от 610 млн. EUR на 545,5 млн. EUR.

- Заеми от Евратом

Заемите от Евратом, предоставени на държави членки или на определени отговарящи на условията държави извън ЕС (Руската федерация, Армения, Украйна), са с максимален размер 4 млрд. EUR, от които вече са използвани около 85 %. Оставащата сума в размер на около 600 млн. EUR може да се използва за финансиране на нови проекти. През 2012 г. продължиха обсъжданията за заем в размер на 300 млн. EUR за Украйна, който да бъде насочен към модернизацията на съществуващите ядрени съоръжения. Споразумението за заема бе подписано на 7 август 2013 г.

- Заеми от ЕИБ

В рамките на общия мандат на ЕИБ за периода 2007—2013 г. към 31 декември 2012 г. е била разпределена сума в размер на 23 161 млн. EUR, от които 11 362 млн. EUR са били изплатени към тази дата (вж таблица А6 от РДСК). Повече информация относно държавите, обхванати от мандата на ЕИБ, е на разположение в таблици А1 и А2 от РДСК.

¹⁸ Решение за изпълнение 2011/77/ЕС на Съвета от 7 декември 2011 г. за предоставяне на финансова помощ за Ирландия от страна на Съюза (ОВ L 30, 4.2.2011 г., стр. 348).

¹⁹ Решение за изпълнение 2011/344/ЕС на Съвета от 30 май 2011 г. за предоставяне на финансова помощ за Португалия от страна на Съюза (ОВ L 159, 17.6.2011 г., стр. 88) и Поправка на Решение за изпълнение на Съвета от 17 май 2011 година за предоставяне на финансова помощ за Португалия от страна на Съюза (ОВ L 178, 10.7.2012 г., стр. 15).

²⁰ За допълнителна информация относно ЕМФС, вж. също доклада на Комисията за дейностите по получаване и отпускане на заеми на Европейския съюз през 2012 г., COM(2013)752 final) [очаква се да бъде приет на 31 октомври].

²¹ COM(2011) 396 final.

От края на 2011 г. ЕИБ вече отчита неизпълнения при погасяването на определени плащания по лихви и главници от страна на сирийското правителство. (виж параграф 5.3 по-долу).

5. НЕИЗПЪЛНЕНИЕ, АКТИВИРАНЕ НА ГАРАНЦИИ ОТ БЮДЖЕТА НА ЕС И ПРОСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ

5.1. Плащания от касова наличност

Когато длъжник просрочи плащане към ЕС, Комисията прибегва до собствените си касови наличности, за да избегне закъснения и свързаните с тях разходи при обслужване на заемните си операции²².

5.2. Плащания от бюджета на ЕС

По статия 01 04 01 от бюджета (ред със символичен запис) „Гаранции на Европейския съюз за операции по вземане на заеми от Съюза и Евратом и за операции на ЕИБ по отпускане на заеми“ не са искани бюджетни кредити, тъй като през първата половина на 2012 г. не е имало неизпълнение от страна на държави членки.

5.3. Активиране на Гаранционния фонд за външни дейности

В случай на просрочено плащане от бенефициера на заем, отпуснат или гарантиран от ЕС на трета държава, към Фонда се отправя искане да покрие просрочената сума в срок от три месеца от искането²³.

ЕИБ отчете неизпълнение при погасяването на определени лихвени плащания и главница от страна на сирийското правителство. Тъй като официалните искания за плащане не бяха изпълнени, през май 2012 г. ЕИБ се обърна към Гаранционния фонд. Към 31 декември 2012 г. ЕИБ е отправила четири искания за плащане, възлизащи общо на 42 млн. EUR. Две от тях бяха внесени през 2012 г. за сума в размер на 24 млн. EUR (от които 2,1 млн. EUR са били възстановени от банката през август 2012 г.). Тъй като състоянието на страната не се е подобрило, са отправени още искания през 2013 г., както е посочено в таблицата по-долу.

²² Вж. член 12 от Регламент (ЕО , Евратом) № 1150/2000 на Съвета от 22 май 2000 г. за прилагане на Решение 2007/436/ЕО, Евратом относно системата за собствени ресурси на Европейските общности (ОВ L 130, 31.5.2000 г., стр. 1).

²³ От създаването му през 1994 г. към отчетната дата от Фонда са поискани средства в размер общо на 502 млн. EUR. За допълнителна информация вж. раздел 2.5.4 от РДСК.

Таблица 4: Отправени към Гаранционния фонд искания за необслужвани заеми на Сирия

Номер на искането	Дата на искането	Платени/които ще бъдат платени на	Поискана сума (в млн. EUR)	Санкции и начислени лихви в млн. EUR (1)	Възстановена сума	Общо
1	10.5.2012 г.	10.8.2012 г.	15,45	Не се прилага	2,15	13,30
2	27.8.2012 г.	27.11.2012 г.	8,57	Не се прилага		8,57
3	18.10.2012 г.	18.1.2013 г.	2,60	0,01		2,61
4	12.11.2012 г.	12.2.2013 г.	14,96	0,40		15,36
5	15.1.2013 г.	15.4.2013 г.	3,18	Не се прилага		3,18
6	21.2.2013 г.	21.5.2013 г.	8,13	0,18		8,31
7	15.4.2013 г.	15.7.2013 г.	4,89	0,01		4,90
8	15.5.2013 г.	15.8.2013 г.	14,53	0,39		14,92
9	24.6.2013 г.	24.9.2013 г.	3,18	0,10		3,29
Общо			75,49	1,20	2,15	74,54

(1) Санкции и начислени лихви се изискват от банката едва с второто искане за плащане по всеки отделен заем, като се начисляват от датата на просрочването до датата на плащането от Гаранционния фонд.

Сумите, поискани от банката, се изтеглят от сметката на Гаранционния фонд след разрешение от службите на Комисията и предоставяне на необходимата документация,

включително доказваща, че банката е поискала просрочените суми от заемополучателя в съответствие с гаранционното споразумение, посочено в член 14 от Решение № 1080/2011/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за предоставяне на гаранция от ЕС на Европейската инвестиционна банка за загуби по заеми и гаранции по заеми за проекти, осъществявани извън Съюза и за отмяна на Решение № 633/2009/ЕО²⁴.

Общата сума на главницата по необслужваните гарантирани заеми за Сирия възлиза на 551 млн. EUR, като падежът на последния заем е през 2030 г. В съответствие с гаранционното споразумение, когато ЕС извършва плащане по гаранция на ЕС, той встъпва в правата и средствата за правна защита на ЕИБ. ЕИБ трябва да открие процедура по възстановяване по отношение на прехвърлените суми.

6. ГАРАНЦИОНЕН ФОНД ЗА ВЪНШНИ ДЕЙНОСТИ

6.1. Възстановявания²⁵

Към 31 декември 2012 г. просрочените плащания, които следва да бъдат възстановени от Фонда, възлизат на 21,87 млн. EUR.

6.2. Активи

Към 31 декември 2012 г. нетните активи²⁶ на Фонда възлизаха на 2020,49 млн. EUR .

6.3. Целеви размер

Фондът трябва да достигне подходящо равнище (целеви размер), определено на 9 % от общия размер на непогасените задължения по главницата, произтичащи от всяка една операция, плюс начислените лихви. Към 31 декември 2012 г. съотношението между средствата на Фонда (2 020,49 млн. EUR) и непогасените задължения по главницата²⁷ (23 099,15 млн. EUR) по смисъла на Регламента за Фонда бе по-малко от целевия размер. Ето защо в проектобюджета на ЕС за 2014 г. беше предвидена провизия в размер на 58,43 млн. EUR.

През февруари 2012 г. от бюджета на ЕС бяха изплатени 260,17 млн. EUR на Фонда съгласно в предвиденото проектобюджета на ЕС за 2012 г. и в съответствие с правилата на Регламента за Гаранционния фонд (целеви размер от 9 %).

²⁴ ОВ L 280, 27.10.2011 г., стр. 1.

²⁵ От създаването му през 1994 г. към отчетната дата общият размер на събраните вземания от Фонда възлиза на 579 млн. EUR (включително изплатените главници и лихви, плюс наказателни лихви за просрочени плащания, плюс реализирани печалби или загуби от валутни курсове).

²⁶ Общата стойност на активите на Фонда минус натрупани задължения (такси на ЕИБ и одиторски такси).

²⁷ В т.ч. начислените лихви.

7. ОЦЕНКА НА РИСКОВЕТЕ: ИКОНОМИЧЕСКО И ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЕТИ ДЪРЖАВИ, КЪМ КОИТО БЮДЖЕТЪТ ИМА НАЙ-ГОЛЯМА ЕКСПОЗИЦИЯ

7.1. Цели

Предходните раздели от настоящия доклад предоставят информация относно количествените аспекти на риска, поет от бюджета на ЕС. Раздел 3 от РДСК съдържа макроикономически анализ на онези трети държави, към които Гаранционният фонд (а в крайна сметка и бюджетът на ЕС) има най-голяма експозиция или които се ползват от механизмите на ЕС за отпускане на заеми (заеми за МФП и от Евратом).

7.2. Методологии за оценка на риска

Представената в РДСК оценка на риска е извършена въз основа на данните относно икономическата и финансовата ситуация, рейтингите и други известни факти по отношение на държавите, които са получили гарантирани заеми. Оценката не включва прогнози за очаквани загуби и събирания на вземания, по отношение на които неизбежно съществува голяма несигурност.